

Literatura Comparada

Codi: 106743
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504012 Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Pere Ballart Fernandez

Correu electrònic: pere.ballart@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Bernat Gari Barcelo

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini d'expressió oral i escrita de català i castellà equiparable a les que s'obtenen en finalitzar el batxillerat. Es considera, per tant, imprescindible una correcta expressió escrita i oral de l'idioma, d'aquí que els errors d'ortografia i redacció comportin la resta de punts en l'avaluació.

Òbviament, totes les activitats, pràctiques i treballs hauran de ser originals i no es permet el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. En cas de presentar material no original sense indicar-ne l'origen, la qualificació serà automàticament un suspens (0).

Objectius

El curs és una introducció general a l'estudi de les obres literàries des d'una perspectiva teòrica i comparatista, i vol posar a l'abast de l'estudiant una selecció dels conceptes i procediments més adequats per a l'anàlisi i interpretació del text literari en un sentit immanent, això és, al marge de les seves circumstàncies històriques i de les seves diferències nacionals. La reflexió sobre els problemes relatius a la definició de la naturalesa de l'obra literària i del seu funcionament serà completada, en la segona part del programa, amb una caracterització de les seves principals varietats genèriques (poesia, narració i drama), i un estudi de les convencions que en cada cas en determinen la lectura, comprensió i valoració.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar els coneixements sobre literatura espanyola i hispanoamericana a la identificació dels gèneres, moviments, corrents, tendències i estils.
- Comentar textos literaris en espanyol i en xinès, situar-los en el seu moment històric i relacionar-los amb el corrent literari al qual pertanyen.
- Demostrar capacitat per al treball autònom, per a l'autoanàlisi i per a l'autocrítica.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els textos literaris utilitzant els diferents conceptes i mètodes de la literatura comparada.
2. Analitzar obres completes de la producció literària de l'Edat Mitjana i els Segles d'Or.
3. Analitzar obres completes de la producció literària moderna, des de la literatura il·lustrada i neoclàssica fins al Modernisme i les albors de la literatura contemporània.
4. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
5. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar-ne els resultats.
6. Comentar textos literaris medievals i del Segle d'Or.
7. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, d'acord amb el context històric i sociocultural.
8. Comentar textos moderns i contemporanis.
9. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
10. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a la literatura espanyola moderna i a les contemporànies, i la seva imbricació entre tradició i modernitat.
11. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a les principals produccions literàries de l'Edat Mitjana i els Segles d'Or, i la seva imbricació entre tradició i modernitat.
12. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
13. Explicar les característiques bàsiques dels textos literaris comparats.
14. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
15. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
16. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
17. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
18. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris.
19. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
20. Reconèixer les característiques estètiques de la literatura espanyola des de la Il·lustració fins a l'actualitat.
21. Reconèixer les característiques estètiques de la literatura espanyola medieval i dels Segles d'Or.
22. Situar en el seu context històric la producció literària des de l'Edat Mitjana fins als Segles d'Or.
23. Situar en el seu context històric la producció literària des de la Il·lustració fins a l'actualitat.

Continguts

Temes

0. Una aproximació estètica al fenomen literari.

I. ELS ESTUDIS LITERARIS I LES SEVES DISCIPLINES

1. El lloc de la teoria de la literatura i la literatura comparada dins la investigació literària.

II. EL SISTEMA LITERARI

2. La noció de «literatura».
3. La comunicació literària: autor, text, lector, context.
4. La intertextualitat.
5. Els gèneres literaris.

III. GÈNERES, FORMES I TEMES

6. La poesia.
7. La narrativa.
8. El drama.

IV. LA TRADICIÓ LITERÀRIA I EL CÀNON

9. Els «clàssics». Tradició i modernitat. La noció de cànon.

Metodologia

L'assignatura compagina el format de la classe magistral, sempre sobre la base dels textos teòrics recollits en un dossier, amb el del seminari de discussió de textos de creació, en el qual la col·laboració de l'estudiant és indispensable. Periòdicament l'estudiant serà invitat a realitzar diversos exercicis (des de la recensió al treball monogràfic) sobre determinats aspectes del temari.

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'estudiant es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professorat, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tota mena de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professorat, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diversos nivells de l'anàlisi literària.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps personal dedicat a l'estudi com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura serà duta a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat empleni les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professorat	52,5	2,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Tipus: Supervisades			

Tutories programades	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Avaluació

D'acord amb una concepció de l'avaluació continuada, l'estudiant haurà de provar el seu assoliment de les competències del curs mitjançant l'elaboració de dos exàmens finals de caràcter obligatori amb un valor proporcional del 40% cadascun: un de teòric, amb preguntes de caràcter temàtic, i un altre de pràctic, centrat en el comentari de textos concrets. El 20% restant podrà ser obtingut arran d'un exercici pràctic, per escrit, d'anàlisi i interpretació literària (d'un gènere a determinar), que serà demanat a la meitat del quadrimestre. Així mateix, la nota final podrà ser susceptible d'una correcció a l'alça sempre i quan l'estudiant hagi participat de manera activa en les sessions del curs. Es considerarà com a «no evaluable» aquell estudiant que no s'hagi presentat a cap dels dos exàmens finals obligatoris. Es podrà presentar a la recuperació de l'assignatura (que tindrà lloc al final del quadrimestre i consistirà en una única prova) només aquell estudiant que s'hagi presentat prèviament als dos exàmens finals obligatoris i hi hagi obtingut aquella nota mínima que el professorat haurà determinat en començar el curs. La revisió dels exercicis tindrà lloc al despatx del professor o professora, previ anunci del dia i l'hora. L'estudiant que, havent lliurat els exercicis demanats al llarg del semestre, no es presenti però a cap dels dos exàmens finals, serà considerat com a "no evaluable".

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves (o la seva revisió) no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentacions orals i proves escrites	Revisió periòdica, col·lectiva i individual, de l'assimilació de conceptes i estratègies d'anàlisi	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Bibliografia

A banda de l'estudi i comentari dels textos inclosos en el dossier del curs i dels que seran presentats periòdicament a classe, les referències següents permeten cobrir parcialment o totalment el conjunt del temari de l'assignatura.

1. Blocs I-II i IV

ABELLAN, Joan; BALLART, Pere; SULLÀ, Enric

1997 *Introducció a la teoria de la literatura*, Manresa, Angle Editorial.

AGUIAR E SILVA, Vítor Manuel de

1972 *Teoría de la literatura*, tr. Valentín García Yebra, Madrid, Gredos.

BRIOSCHI, Franco i DI GIROLAMO, Costanzo

1988 *Introducción al estudio de la literatura*, tr. Carlos Vaíllo, Barcelona, Ariel.

- CESERANI, Remo
2004 *Introducción a los estudios literarios*, tr. David Roas, Barcelona, Crítica.
- COMPAGNON, Antoine
2015 *El demonio de la teoría. Literatura y sentido común*, Barcelona, El Acantilado.
- CULLER, Jonathan
2000 *Breve introducción a la teoría literaria*, tr. Gonzalo García, Barcelona, Crítica.
- DOMÍNGUEZ CAPARRÓS, José
2009 *Introducción a la Teoría Literaria*, Madrid, UNED.
- EAGLETON, Terry
1988 *Una introducción a la teoría literaria*, tr. José Esteban Calderón, Mèxic, FCE.
- 2013 *El acontecimiento de la literatura*, Barcelona, Península.
- ESTÉBANEZ CALDERÓN, Domingo
1996 *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Alianza Editorial.
- VILLANUEVA, Darío (coord.)
1994 *Curso de teoría de la literatura*, Madrid, Taurus.
- _____ 2016 *Lo que Borges enseñó a Cervantes. Una introducción a la literatura comparada*, Madrid, Taurus.
- WELLEK, René i WARREN, Austin
1979 *Teoría literaria*, tr. José M^a Gimeno, Madrid, Gredos.
2. Bloc III
- BALLART, Pere
1998 *El contorn del poema*, Barcelona Quaderns Crema, 1998 (versió espanyola: Barcelona, El Acantilado, 2005).
- GRILLO TORRES, María Paz
2004 *Compendio de teoría teatral*, Madrid, Biblioteca Nueva.
- LODGE, David
1998 *L'art de la ficció*, tr. Montserrat Lunati i Jordi Larios, Barcelona, Empúries.
- NÚÑEZ RAMOS, Rafael
1992 *La poesía*, Madrid, Síntesis.
- PAVIS, Patrice
1980 *Diccionario del teatro*, tr. Fernando de Toro, Barcelona, Paidós, 1999.
- SULLÀ, Enric (ed.)
1985 *Poètica de la narració*, Barcelona, Empúries.
- WOOD, James
2009 *Los mecanismos de la ficción. Cómo se construye una novela*, tr. Ana Herrera, Madrid, Gredos.

Programari

El curs no presenta cap requeriment específic en matèria informàtica.